

Spred gylle med omtanke

Undgå at sprede smitte, når du kører kvæggylle ud.

Af kvægfagdyrlæge Malene Budde, SEGES

Følg disse enkle forholdsregler.

Når du kører gylle ud, skal du være opmærksom på, at gylle kan indeholde sygdomsfremkaldende smitstoffer, der kan udgøre en risiko for besætningens dyr. Derfor har du et stort ansvar. Det er vigtigt, at du tager nogle forholdsregler, så du undgår at sprede smitte fra et sted i besætningen til andre steder i besætningen – og også til øvrige besætninger, du besøger.

Dan dig et overblik og fastlæg kørselsruter

Start med at danne dig et overblik over ejendommen og hvilke kørselsruter, der benyttes. Her kan et oversigtsbillede fra Google Maps være en god hjælp. Aftal med ejeren af bedriften, hvilke ruter gyllevognen må køre. Lad være med at bruge de samme kørselsveje, som fodervognen benytter, og hold afstand til foderet. Der er ikke lang vej for smitten ind til foderbordet og dyrene via foderet eller hjulene på fodervognen. På nogle bedrifter er gylletanken placeret, så det ikke kan undgås, at gyllevognen må krydse fodervognenes rute. I de tilfælde bør der være en plan for, hvordan disse knudepunkter gøres rene efter endt kørsel, og hvem der er ansvarlig for at gøre det. Sørg desuden for at holde afstand til stalde og dyr under kørslen – det gælder også kalve, der går ude i hytter eller i kalvevogne. Undlad at gå ind i staldene. Den mest optimale rute kan betyde, at der skal køres nogle hundrede meter mere for hvert læs. Men det er klart besværet værd i forhold til de konsekvenser, det har for landmanden at få sygdom ind i besætningen.

Undgå spild

Undgå spild ved påfyldning af gylle og un-

der kørsel. Hvis man spilder gylle, er der risiko for, at andre køretøjer kører henover og tager smitte med rundt. Hvis uheldet alligevel er ude, så sørg for at have en procedure for, hvordan I vil håndtere spild.

Gør vogn og udstyr rent mellem besætningerne

Du skal også være opmærksom på at undgå at sprede smitte internt på ejendommen, og mellem ejendomme via gylle-rester på køretøjer og udstyr. Derfor skal du sørge for, at traktor, gyllevogn og udstyr er rengjort og desinficeret, inden du kører til en ny besætning.

Hvis gyllevognen efter brug vaskes og desinficeres på ejendommen, skal vaskepladsen være placeret et sted, hvor vaskevandet ikke kan ende i foderet eller i nærheden af dyr. Vær også opmærksom på aerosoler (små dråber), der opstår under vask. De må ikke kunne drive ind over foder eller dyr, da det kan være en effektiv måde at sprede smitte over kortere afstande.

Særlige regler for besætninger under offentligt tilsyn

Hvis en besætning er under offentligt tilsyn på grund af en smitsom sygdom, fx hvis den er i salmonellaniveau 2 eller 3, så gælder der særlige regler. Her skal håndtering af gylle foregå efter Fødevarestyrelsens anvisninger. Besætningsejeren har pligt til at oplyse det, hvis hans besætning er under offentligt tilsyn – og ellers kan oplysningen findes i CHR-registeret www.chr.fvst.dk. Ved at overholde disse retningslinjer er du med til at mindske risikoen for at sprede smitte i de danske kvægbesætninger.

Kort sagt

- ✎ Dan dig et overblik over ejendommen.
- ✎ Aftal dine kørselsruter med kunden/besætningsejer.
- ✎ Hold afstand til stald og dyr. *Det gælder også kalve, der går ude i hytter eller kalvevogne.*
- ✎ Gå ikke ind i stalden.
- ✎ Hold afstand til foder.
- ✎ Undgå de kørselsruter fodervognen benytter.
- ✎ Undgå spild – både ved påfyldning af gylle og under kørsel. *Hav en procedure for, hvordan du håndterer spild.*
- ✎ Vask og desinficér traktor/gyllevogn og andet udstyr mellem besætningerne – fx omrører.
- ✎ Der er særlige krav til gyllehåndtering i besætninger, som er underlagt offentligt tilsyn.
 - *Blandt dem er besætninger i salmonella-niveau 2 og 3. Her skal håndtering af gylle foregå efter fødevarestyrelsens anvisning.*

